

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет філологічний

Кафедра германської та слов'янської філології

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності	014 Середня освіта
предметної спеціальності	014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))
за освітньо-професійною програмою	«Середня освіта (Мова і література (англійська))»
мова навчання	українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник:

Казаков Ігор Миколайович – доцент кафедри германської та слов'янської філології ДДПУ, кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензенти:

Разживін Віктор Миколайович – доцент кафедри української мови і літератури ДДПУ, кандидат філологічних наук, доцент;

Ледняк Юлія Владленівна – доцент кафедри германської та слов'янської філології ДДПУ, кандидат педагогічних наук, доцент.

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри германської та слов'янської філології ДДПУ

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри д.філ.н., проф. В. А. Глущенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

Опис навчальної дисципліни «Зарубіжна література з методикою навчання»

Назва	Зарубіжна література з методикою навчання
Кількість кредитів	3,5
Рік підготовки, семестр	1-й рік навчання, 1 семестр
Компонент освітньої програми	Обов'язковий
Викладач	Казаков Ігор Миколайович, доцент кафедри германської та слов'янської філології, кандидат філологічних наук, доцент
Контактна інформація	kazakov.i@i.ua
Консультації	Середа 14:30
Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна “Зарубіжна література з методикою навчання” належить до обов'язкових дисциплін підготовки фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)). Курс вивчається у 1-му семестрі і завершується екзаменом.</p> <p>Об'єкт вивчення навчальної дисципліни – літературний процес ХІХ - ХХ ст. й програмні твори, що репрезентують основні літературні напрями та течії цього періоду, та процес професійної підготовки майбутнього вчителя до викладання зарубіжної літератури в загальноосвітній школі.</p> <p>Предмет вивчення – основні тенденції та періоди розвитку світової літератури, ідейно-художня специфіка творів різних періодів; зміст, методи, прийоми, види й форми навчальної діяльності, спрямовані на реалізацію освітньо-виховних завдань шкільної дисципліни «Зарубіжна література» в загальноосвітній школі.</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>Мета навчальної дисципліни: Метою вивчення навчальної дисципліни «Зарубіжна література з методикою навчання» є аналіз основних закономірностей розвитку зарубіжної літератури ХІХ – ХХ ст., визначення специфіки основних етапів світового літературного процесу, вивчення творчості найбільш видатних письменників цих періодів, розкриття</p>

художньої цінності окремих творів; формування професійно-фахової та методичної компетентностей учителя зарубіжної літератури в умовах розвитку нової української школи.

Формуються загальні та спеціальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.

ЗК-5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді та автономно.

ЗК-7. Здатність розробляти та управляти проектами, реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію, застосовувати принципи освітньої самоорганізації.

ЗК-8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність застосовувати softskills у практичних ситуаціях.

СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК-3. Здатність організовувати й управляти освітніми та робочими процесами в середній освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців.

СК-4. Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).

СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або

незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.

СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.

СК-7. Здатність до формування в учнів загальних та спеціальних предметних компетентностей. Здатність до здійснення міжпредметних зв'язків з метою підвищення якості освіти (на рівні профільної середньої освіти).

СК-8. Здатність здійснювати моніторинг, оцінювання та аналіз рівня навчальних досягнень учнів. Здатність організовувати та забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання (на рівні профільної середньої освіти).

СК-9. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації учня до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання). Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності. Здатність виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

СК-12. Здатність орієнтуватися в специфіці перебігу літературного процесу різних країн світу (від давнини досучасності) у контексті розвитку літератури, історії, культури.

СК-13. Здатність використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, морально-етичних цінностей, загальної і мовленнєвої культури учнів, міжкультурної толерантності, здійснення діалогу культур.

СК-14. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки; інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу художнього тексту; створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та англійською (другою іноземною) мовами.

СК-15. Здатність аналізувати та доцільно застосовувати сучасні філологічні й дидактичні засади навчання іноземної мови та зарубіжної літератури; володіти методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови; створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з англійської мови та зарубіжної літератури (рівень

профільної середньої освіти).

СК-16. Здатний володіти педагогічною майстерністю, педагогічною технікою, професійними вміннями організовувати різні види та форми навчальної і пізнавальної діяльності учнів (рівень профільної середньої освіти).

СК-17. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, здатність визначати умови та ресурси професійного зростання.

До очікуваних **результатів навчання** здобувачів входять:

ПРН-01. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування середньої освіти в Україні в перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.

ПРН-03. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

ПРН-04. Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.

ПРН-05. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу.

ПРН-06. Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти.

ПРН-07. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.

ПРН-08. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.

ПРН-09. Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності.

ПРН-10. Знати сучасні тенденції, закономірності та перспективи розвитку предметної області; уміти формувати в учнів загальні та спеціальні предметні компетентності; здійснювати міжпредметні зв'язки з метою підвищення якості освіти (на рівні профільної середньої освіти).

ПРН-11. Уміти відстежувати та аналізувати динаміку особистісного розвитку учня, здійснювати моніторинг та оцінювання рівня його навчальних досягнень (рівень профільної середньої освіти).

ПРН-12. Уміти визначати й враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості розвитку учнів, використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності.

ПРН-16. Знати специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті; уміти характеризувати літературні епохи, художні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, інтерпретувати художні твори класики й сучасності.

ПРН-17. Забезпечувати створення умов для міжкультурної комунікації в процесі вивчення англійської (другої іноземної) мови та зарубіжної літератури; формування морально-етичних цінностей. юного покоління громадян України.

ПРН-18. Порівнювати та аналізувати мовні та літературні факти, явища, оригінали творів (англійською, другою іноземною) й українські переклади автентичних художніх текстів; застосовувати різні методи й методики аналізу художнього тексту, визначати його жанрово-стильову своєрідність; створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та англійською (другою іноземною) мовами.

ПРН-19. Уміти доцільно застосовувати ефективні сучасні дидактичні ресурси для навчання іноземної мови та зарубіжної літератури, володіти дидактикою багатомовності та методикою паралельного навчання споріднених мов; використовувати методики білінгвального й інтегрованого навчання мови; уміти створювати організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу (рівень профільної

середньої освіти).

ПРН-20. Володіти педагогічною майстерністю; знати, розуміти і демонструвати здатність реалізовувати різні види та форми навчально-пізнавальної активності учнів, спираючись на теоретичні й методичні засади професійної діяльності (рівень профільної середньої освіти).

ПРН-21. Володіти основами професійної культури; уміти аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності. Демонструвати потенціал до самонавчання та самоосвіти; ефективно організовувати процес постійного вдосконалення набутого фахового досвіду.

Ключові слова: літературний процес, етапи розвитку літератури, літературні напрями, течії, школи, реалізм, романтизм, модернізм, взаємодія і взаємовплив національних літератур, творчість письменника.

Навчально-методичні матеріали

1. Ващенко Ю.А., Мурадова І.Р. Історія зарубіжної літератури кінця ХІХ – початку ХХ століть: навч. посібник. Харків, 2019. 188 с.

2. Іконнікова М. В. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Хмельницький : Бідюк Є. І. [вид.], 2018. 156 с.

3. Казаков І.М. Ледняк Ю.В. Методичні рекомендації до курсу «Зарубіжна література з методикою викладання» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мова і література (англійська))». Слов'янськ, 2020. 27 с.

4. Поліщук Л. Б. Практикум з методики навчання світової літератури : навчально-методичний посібник. Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. 139 с.

5. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття. Перша половина: доба романтизму: навч. посіб. для студентів. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2019. 358.

Дистанційний курс

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2443>

Ресурси

1. <https://vseosvita.ua/library/>
2. <https://www.ukrlib.com.ua/world/>
3. <https://onlyart.org.ua/dictionary-literary-terms/>

	<p>4. https://naurok.com.ua/</p> <p>5. https://www.1000журавлів.укр/</p> <p>6. https://uahistory.co/pidruchniki/foreign-literature.php</p>
Теми	<p>Тема 1. Зарубіжна література ХІХ століття.</p> <p>Тема 2. Зарубіжна література ХХ століття.</p> <p>Тема 3. Теоретичні аспекти методики викладання зарубіжної літератури.</p> <p>Тема 4. Практичні аспекти методики викладання зарубіжної літератури.</p>
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p>Методи навчання: словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); репродуктивний метод; проблемний виклад матеріалу, частково-пошуковий та дослідницький методи; індуктивний, дедуктивний методи; наочний метод (робота з таблицями, схемами тощо); творчий метод; практичні методи (усні і письмові тренувальні вправи); експериментальний метод.</p> <p>Методами контролю є: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів; усні та письмові відповіді на запитання здобувачів; усне опитування з певних конкретних тем курсу; підготовка здобувачами доповідей на практичні заняття; усне фронтальне опитування; письмове фронтальне опитування; тестування; оцінювання самостійної роботи; оцінювання контрольної роботи.</p> <p>Проводиться робота з навчально-методичною літературою. Студенти конспектують, анотують інформацію. Використовуються сучасні інформаційні технології.</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p>Види і форми роботи здобувачів: відповіді на практичних заняттях, виконання тестових завдань, розробка тестових завдань, підготовка презентацій за творчістю письменників, читання художніх творів і співбесіди за текстами прочитаних творів.</p>
Оцінювання	<p>Види, методи та форми контролю.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні) (опитування на практичних заняттях, оцінювання доповідей та перевірка результатів виконання практичних завдань у межах аудиторної роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, презентації результатів виконаних завдань та досліджень) та самостійної роботи (поточний контроль) та завершується екзаменом (підсумковий контроль).</p>

Дисципліна «Зарубіжна література з методикою навчання» оцінюється максимальною оцінкою в 100 балів.

Екзамен як форма контролю передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача від 60 до 80 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є екзамен, шляхом виконання завдань самостійної роботи (з поданням їх у деканат), але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Пояснення мінімальної та максимальної кількості балів, що присвоюється здобувачам при засвоєнні дисципліни, окремо за поточну діяльність та за результатами підсумкового контролю.

Максимальна кількість балів при оцінюванні результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі лекції.

Максимальна кількість балів при оцінюванні результатів навчання студентів у процесі *практичного заняття* виставляється за такими критеріями: під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття; під час тестування – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання.

Максимальна кількість балів під час оцінювання *презентації за визначеними темами* виставляється відповідно до критеріїв: за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації; за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на літературні джерела; за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Унаслідок невиконання окремих критеріїв із тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена.

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчальнопрограмного

матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється здобувачеві, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачеві, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Основні вимоги, критерії оцінювання та розподіл балів із дисципліни.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
------	--------	-------------------	-------------------

	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	1	1	3	1	6	5
T2	2	1	6	2	7	6
T3	2	1	12	4	15	12
T4	2	1	9	3	25	23
Разом	7	4	30	10	53	46

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	1	1	-	-	10	7
T2	1	1	-	-	20	10
T3	1	1	3	1	25	16
T4	1	1	6	2	32	20
Разом	4	4	9	3	87	53

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися строків визначених для виконання всіх видів робіт з курсу.

Здобувач має змогу відпрацювати пропущені заняття або покращити свій бал, але не пізніше дати заліку.

Дотримання **академічної доброчесності** здобувачами ДДПУ передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації.

Виявлення ознак порушень академічної доброчесності є підставою для неприйняття викладачем роботи здобувача та вимоги виконати її відповідно до правил.

Переваги вивчення навчальної

Вивчення даної навчальної дисципліни дозволяє сформувати компетентності, необхідні для професійної

дисципліни «Бонус вивчення»	діяльності в якості вчителя зарубіжної літератури в старшій профільній школі.
--------------------------------	---

к. ф. н., доцент Казаков І.М.